1843. No. 9.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 31 JANUARIJ.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland.

Brengt ter kennisse van de belanghebbenden, dat, op heden, invorderbaar gesteld en, tot dat einde, afgezonden zijn de 2de suppletoire Patent Kohieren van al de Gemeenten of Ontvangdistrikten in deze Provincie, over de dienst 1843, en wijders, dat men tegen verkeerde of te hooge aanslagen, welke in voormelde Kohieren mogten bestaan of worden verondersteld, zich, bij reclame, zal kunnen voorzien, mits dezelve, behoorlijk ingerigt en met de vereischte bijlagen voorzien, binnen drie maanden na den dag van afkondiging der Kohieren, zijn ingediend bij den Heer Controleur der directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, in de afdeeling van Contrôle, waarin de aanslag is geschied.

Voorts worden belanghebbenden gewaarschuwd, op dezen termijn van indiening wel te letten, aangezien zij, bij overschrijding daarvan, door eigen schuld, zouden hebben veroorzaakt, dat op hunne reclames geen acht konde worden geslagen.

Leeuwarden, den 23 Januarij 1843.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
VAN SIJTZAMA.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, brengt, bij deze, ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat door Zijne Excellentie den Heere Minister van Financiën, bij resolutie van den 26 Januarij 1843, no. 27, afdeeling Registratie en Loterijen, is bepaald, dat de loten der 188ste Koninklijke Nederlandsche Loterij, gedurende de *vierde* week der trekking van de vijfde of laatste Klasse, beginnende op Maandag den 30 Januarij 1843, door de Collecteurs, Splitters en Debitanten tot geene hoogere prijzen, het opgeld daaronder begrepen, zullen mogen worden uitgegeven dan tot de navolgende, te weten:

BIJ VERKOOP:

Geheele Loten *f* 82. Halve *f* 41. Vijfde *f* 16,40. Tiende *f* 8,20. Twintigste *f* 4,10.

Leeuwarden, den 28 Januarij 1843.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
VAN SIJTZAMA.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-* en *Roggebrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 27 Januarij 1843, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 9,00.
Van de *Rogge* per last . . . . - 201,00.

Leeuwarden, den 28 Januarij 1843.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
VAN SIJTZAMA.

ITALIE.

ROME, *den* 12 *Januarij.* Even als het verledene jaar door buitengewone natheid merkwaardig was, zoo onderscheidt zich het beginnende door ongestadigheid. Het weder wisselde in de laatste dagen snel achter elkander tusschen droogen mist, sneeuw, natte koude, warmen regen, zoelen sirocco en gure winden. Verleden Maandag, even na den middag, ontstond er zulk een hevig onweder, met donderslagen en de sterkste regenbuijen, boven Rome, als men anders slechts in den nazomer pleeg te beleven. In de noordelijke deelen der stad bespeurde men ligte, maar snel op elkander volgende schokken van aardbeving.

NAPELS, *den* 7 *Januarij.* Met het nieuwe jaar heeft ook de winter bij ons een' aanvang genomen. De ons omringende bergen zijn dik met sneeuw bedekt, en zelfs de Vesuvius is tot diep in de vlakte met een witten mantel bekleed. Reeds twee malen viel de thermometer des nachts tot beneden het vriespunt, wat hier te lande zeldzaam het geval is en na de laatste warme dagen, vooral voor de armere klasse, die geheel geene middelen heeft, om zich daartegen te beschermen, des te gevoeliger is.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den* 24 *Januarij.* Berigten uit Konstantinopel van den 4 dezer melden, dat omtrent Servie nog geen bepaald besluit was genomen. De Russische gevolmagtigden trachtten steeds de Porte te bewegen, om den verdreven Vorst *Michaël*, of iemand van deszelfs geslacht, in het bewind te herstellen, doch de Porte gaf aan die vertoogen nog geen gehoor; zij wist, dat zij in Engeland eenen steun had tegen Rusland, en scheen er op te rekenen, dat de overige mogendheden geene dwangmiddelen ter bewerking van eene restauratie in Servie zouden willen aanwenden, en welligt ook niet zouden toelaten, dat Rusland hiertoe overging. — De terugkomst van *Reschid-bassa* uit Parijs werd met veel belangstelling te gemoet gezien. Men beweerde steeds, dat hij bestemd was, om aan het hoofd des bestuurs geplaatst te worden, en velen meenden, dat dan betere tijden voor het Turksche rijk zouden aanbreken. De tegenstanders van hervormingen beijverden zich intusschen zeer, om zijne verheffing zoo mogelijk nog te verhinderen.

Volgens een berigt uit Belgrado van 10 Januarij, liep toen aldaar het gerucht, dat de Porte, beangstigd door de bedreigingen van Rusland, *Kiamil-bassa* gelast had zich te verantwoorden wegens de naar Konstantinopel opgezondene rapporten omtrent Vorst *Michaël* en den staat van zaken in Servie. Aan de waarheid van dit gerucht werd echter nog getwijfeld. — De nieuwe bewindslieden te Belgrado schenen steeds bezorgd te zijn voor eene tegenomwenteling, en in het bijzonder was de beruchte *Wucsitsch*, die bij voortduring als de eigenlijke magthebber was te beschouwen, voor de veiligheid van zijn persoon zooveel mogelijk op zijne hoede. Zijne woning werd steeds door eene lijfwacht van 100 man bewaakt, en nimmer vertoonde hij zich in het openbaar zonder een sterk militair geleide. Omtrent dezen dwingeland wordt nu de bijzonderheid gemeld, dat hij vroeger, als koetsier, bij vorst *Milosch* in dienst is geweest.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 25 *Januarij.* Met leedwezen heeft men het overlijden te melden van den heer *Drummond*, die, ondanks de hoop op herstel, welke zijn toestand aanvankelijk had doen ontstaan, dezen morgen onder de hevigste pijnen, hem door het lood eens moordenaars veroorzaakt, in den ouderdom van 51 jaren is bezweken. De heer *Drummond* was een man, die de algemeene achting genoot en verdiende. Hij was ongehuwd.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 26 *Januarij.* De concept-wet tot vaststelling der ontvangsten en uitgaven van het budjet voor het dienstjaar 1844 is aan de kamer der afgevaardigden rondgedeeld: De gevraagde credieten voor de gewone dienst bedragen 1,281,013,710 fr. De inkomsten zijn slechts op 1,247,228,366 fr. begroot, hetgeen een te kort levert van 33,785,344 fr. Wanneer men nu bij de inkomsten en uitgaven de 80 millioen voegt, die van de leening gebruikt zullen worden, en bij de uitgaven nog telt de 43,500,000 fr. der spoorwegen, komt men tot een gezamenlijk totaal van 1,404,513,710 fr. aan uitgaven en van 1,327,228,366 fr. aan inkomsten, zoo dat de vlottende schuld 77,285,344 fr. zal moeten leveren. Uit dezen toestand worden hevige aanvallen der oppositie tegen de ministers voorzien.

— Te Toulon wordt met den uitersten spoed het fregat *Urania* uitgerust, op hetwelk de heer *Bruat*, benoemd om het bevel over de Markiezen-eilanden te gaan aanvaarden, zich met vele beambten zal inschepen. Het bezetten dier eilanden schijnt ondertusschen een nieuwe grief aan Spanje tegen Frankrijk te leveren. Volgens de Madridsche berigten van den 19den, protesteert het blad *El Espectator* ten sterkste tegen die daad, bewerende dat gemelde eilanden aan Spanje toebehooren, en noemende de bezitneming derzelve door Frankrijk eene daad van geweldenarij. Er zijn nog latere brieven uit Madrid, te weten van 20 en 21 Januarij, maar deze behelzen niets van aanbelang omtrent de drie hoofd-voorwerpen de oplettendheid, te weten de wijziging van het ministerie, den uitslag der verkiezingen en het tractaat met Engeland. De *Espectador* beweert, dat Engeland thans niet alleen op den invoer der katoenen, maar ook op dien van den stokvisch aandringt.

— Op de markt te Angoulême zijn 1000 kil. truffes tegen 6 fr. 50 c. en 7 fr. verkocht. Een inwoner van Dordogne heeft een middel uitgevonden, om de truffes even als andere planten aan te kweeken en wel onder de schaduw van eene soort van eikenboom. Voor eenige jaren heeft hij eene groote menigte van die eiken geplant, en in het afgeloopen jaar heeft hij voor 100,000 fr. aan truffes verkocht. Hij hoopt in dit jaar het dubbele te zullen verkoopen.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den* 24 *Januarij.* In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn de op gisteren afgebrokene beraadslagingen, over de conclusie van de commissie der verzoekschriften, tot nederlegging ter griffie van het request van *Carp, c. s.*, uit Amsterdam, tegen het tractaat met Belgie, voortgezet.

De heer *Verwey-Mejan* spreekt voor het voorstel der commissie, hetwelk hij onafhankelijk beschouwt van het regt verstand van art. 57 der grondwet.

De heer *Modderman* is voor de nederlegging ter giffie van het request als de eenige voorzigtige en regtvaardige wijs van handelen.

De heer *Tromp* is voor het nederleggen ter griffie, zonder daaruit afgeleid te willen hebben, dat de kamer zich bevoegd zou verklaren om over het traktaat te oordeelen. Hij ziet geene noodzakelijkheid, om het request naar den minister van buitenlandsche zaken te verzenden.

De heer *Uytwerff Sterling* meent, dat de woorden van art. 57 der grondwet zoo duidelijk zijn, dat de geest daarvan niet twijfelachtig kan wezen. Hij gelooft, dat er in dat artikel niets anders te lezen staat, dan dat op verdragen, als het onderhavige, de toestemming van de Staten-Generaal gevorderd wordt.

De heer *van Heloma* verklaart zich tegen de conclusie der commissie. Wanneer men artikel 57 der grondwet, niet alleen volgens de letter, welke echter zeer duidelijk is, maar ook naar den geest raadpleegt, dan mag de kamer in geen onderzoek van het traktaat treden. Hare goed- of afkeuring moet zich tot den afstand of de ruiling van grondgebied bepalen.

De heer *Schooneveld* is voor de conclusie der commissie, naardien daardoor, welk gevoelen men ook nopens de uitlegging van art. 57 der grondwet toegedaan zij, de zaak in niets gepraejudiceerd wordt.

De heer *Mutsaers* wil de zaak *en principe* niet onderzoeken, maar vindt, dat men de zaak in niets praejudiceert door het request ter griffie neder te leggen.

De heer *van Dam* betwist volstrekt de bevoegdheid der kamer om over iets anders dan over het grondgebied te oordeelen, doch verzet zich niet tegen eene verzending van het verzoekschrift naar de griffie.

De heer *van Panhuys* verdedigt dat gedeelte van de conclusie der commissie, betrekkelijk de toezending van een afschrift van het request aan den minister van buitenlandsche zaken.

Zijne Excellentie de minister van justitie heeft, in eene uitvoerige rede, de gevoelens der ministers doen kennen nopens het regt verband van artikel 57 der grondwet.

De beraadslagingen worden alsnu gesloten. Het voorstel der commissie wordt in omvraag gebragt. Met eene meerderheid van 44 tegen 7 stemmen wordt hetzelve aangenomen, zoodat het adres der kooplieden en zeehandelaren te Amsterdam ter griffie zal worden nedergelegd, en daarvan een afschrift medegedeeld aan Z. Exc. den minister van buitenlandsche zaken.

Tegen het voorstel der commissie hebben gestemd de heeren: *van Heloma, de Man, Michiels van Verduynen, Nagell, Luzac, Nederburgh* en *van Heeckeren.*

Van den 25sten. In de bijeenkomst der Tweede Kamer van heden heeft de commissie voor de verzoekschriften verslag uitgebragt 1°. omtrent een adres der Kamer van koophandel en fabrijken te Venlo, tegen het tractaat met Belgie, voor zoo veel de scheepvaart op de Maas betreft. De commissie stelt voor, dit verzoekschrift ter griffie neer te leggen, een afschrift daarvan aan Z. Exc. den minister van buitenlandsche zaken te zenden, en het verslag te doen drukken. Dit voorstel is aangenomen met 45 tegen 6 stemmen. — *Tegen* hebben gestemd de heeren *Luzac, Michiels van Verduijnen, Nederburgh, van Heloma, van Heeckeren* en *de Man.*

De president stelt voor, om ook het verslag der petitie uit Amsterdam te doen drukken. Ten gevolge eener aanmerking van den heer *van Rijckevorsel*, dat toch het verzoekschrift zelf reeds gedrukt is, en het drukken van het verslag dus als overbodig mag beschouwd worden, heeft deze zaak geen verder gevolg.

2°. Heeft de commissie verslag gedaan omtrent een adres van gemeente-besturen van Thorn, Stevensweert, Laak en andere gemeenten in Limburg, bezwaren tegen de in het tractaat met Belgie vastgestelde grensscheiding inbrengende. — De commissie stelt nopens dit adres hetzelfde voor, als omtrent het vorige, en, na eenige woordenwisseling tusschen de heeren *de Man, van Panhuijs* en *Luzac*, wordt het voorstel der commissie goedgekeurd.

Hierna is de openbare zitting gesloten, en een committé-generaal gehouden.

Van den 26sten. De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft heden weder eene zitting met geslotene deuren gehouden, welke door onderscheidene ministers is bijgewoond. HH. Exc. hebben andermaal inlichtingen gegeven en mededeelingen gedaan nopens het tractaat, hetwelk tusschen Nederland en Belgie is gesloten. Morgen ochtend zal de Kamer andermaal eene zitting met geslotene deuren over hetzelfde onderwerp houden. Vóór de vergadering zal de centrale afdeeling bijeenkomen over het ontwerp, nopens den aanleg van eenen straatweg van Maastricht naar de Geldersche grenzen.

Men verneemt, dat bij het eerste onderzoek van het wets-ontwerp, nopens de zaken der Maatschappij van Weldadigheid, in de afdeelingen van de Tweede Kamer, door onderscheidene leden is aangemerkt, dat de staat van zaken der Maatschappij, sedert de aanbieding van het ontwerp, geheel en al veranderd is, daar het bestuur dier instelling, sedert 1°. Januarij dezes jaars, deszelfs beheer heeft geëindigd, zoo dat het de bedoelde leden der Kamer zeker schijnt, dat er met het afgetreden bestuur geene nadere overeenkomst kan worden getroffen. Men meende, dat, wanneer de Maatschappij mogt ontbonden worden, het niet noodzakelijk was, dat er aan de Regering een groot krediet verleend wierd. Men heeft dienvolgens van de Regering mededeeling en inlichting gevraagd, nopens den tegenwoordigen veranderden stand van zaken, te dezen aanzien.

Ook het ontwerp van wet, nopens den steenweg van Maastricht naar de Geldersche grenzen, is reeds in de afdeelingen der Kamer onderzocht geworden. Men verneemt, dat vele leden den aanleg van dien weg wenschelijk en noodzakelijk geoordeeld hebben, doch dat onderscheidene leden er groot bezwaar in gezien hebben, om tot dat einde eene nieuwe geldleening uit te schrijven. Wanneer zij zich herinnerden het hooge bedrag der staats-schuld en het dikwerf aan den dag gelegde voornemen om dezelve niet dan bij eene bestaande dringende behoefte te verhoogen, dan vermeenden zij, dat de omstandigheden niet medebragten, tot dat einde, de staats-schuld eene nieuwe uitbreiding te doen ondergaan.

De leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal zijn ter vergadering beschreven tegen Woensdag, den 1 Februarij.

— Volgens de van regeringswege opgemaakte staten beliep de bevolking des Rijks op 1° Januarij 1842, 2,931,143 zielen, te weten: in Noord-Braband 386,928, Gelderland 355,378, Zuid-Holland 539,711; Noord-Holland 453,187, Zeeland 155,593, Utrecht 147,681, Vriesland 234,183, Overijssel 203,614, Groningen 180,270, Drenthe 75,493, (en thans ook) Limburg 199,109.

De algemeene bevolking des Rijks is in 1841 door het meerder aantal geboorten dan sterfgevallen met een aantal van 35,556 zielen toegenomen, zijnde ruim [illegible] der bevolking.

Het algemeen bedrag der geboorten beliep 108,313 zielen, waaronder 56,010 van het mannelijk, en 52,303 van het vrouwelijk geslacht; zijnde in de rede tot de bevolking op den 1 januarij 1841, als 1 tot 26,7.

Het algemeen bedrag der sterfgevallen beliep 72,757, waaronder 37,469 van het mannelijk, en 35,288 van het vrouwelijk geslacht; zijnde in rede tot voormelde bevolking als 1 tot 39,8.

Dat der onechte geboorten heeft over het geheele Rijk bedragen 5519 of 0,059 van het aantal geboorten in het algemeen.

Het aantal doodgeborenen of levenloos aangegeven kinderen bedroeg 2855 voor het mannelijk, en 2156 voor het vrouwelijk geslacht, te zamen 5011 kinderen; zijnde ruim 0,046 van het algemeen bedrag der geboorten.

Het aantal huwelijken bedroeg 21,727, zijnde het $\frac{1}{133}$ der bevolking; en dat der echtscheidingen 19.

Bij de wettige geboorten was de algemeene verhouding der jongens tot de meisjes als 1000 tot 934. Bij de onechte geboorten daarentegen als 1000 tot 938.

De verhouding van het aantal wettige geboorten tot dat der huwelijken was 4,7.

Bij de sterfgevallen was de verhouding van het mannelijk tot het vrouwelijk geslacht als 1000 tot 942.

Ten aanzien der geboorten, waren het wederom de provincien Zuid-Holland, Noord-Holland, Zeeland en Utrecht, welke de gunstigste verhoudingen vertoonden, terwijl zij tevens de ongunstigste verhoudingen ten aanzien der sterfte opleverden.

De ongunstigste verhouding voor de geboorten heeft in Drenthe en Limburg plaats gehad, en de gunstigste voor de sterfte in Noord-Braband en Vriesland.

Het grootste aantal onechte geboorten, in verhouding tot het algemeen bedrag der geboorten, heeft zich in Noord-Holland vertoond, terwijl Drenthe te dezen aanzien een minimum heeft opgeleverd.

Met betrekking tot de huwelijken hebben Noord-Holland en Groningen de gunstigste verhouding, doch Noord-Braband en Drenthe de ongunstigste verhouding opgeleverd.

De maand Februarij heeft zich gelijktijdig gekenmerkt door het maximum van het aantal geboorten en door dat der sterfte, terwijl het minimum bij de geboorten voorgevallen is in Julij, en bij de sterfte in Augustus, zoo als zulks meestal hier te lande wordt waargenomen.

— In het jaar 1841 bedroeg het gemiddeld getal gevangenen, in de onderscheidene strafgestichten in Nederland, 2699; het grootste getal was 3007 (2667 mannen en 340 vrouwen) het kleinste getal 2420 (2096 mannen en 324 vrouwen). Het getal gevangenen, gedurende het jaar bij afwisseling aanwezig geweest, beliep 3820. Van dit getal waren 3437 inlanders en 383 vreemden; 967 waren gehuwd, 2853 ongehuwd. Naar de geloofsbelijdenis, is dit getal aldus verdeeld: Protestanten 2228, Roomsch Katholijken 1474, Israëliten 118. Wat het standpunt der beschaving aangaat, het getal gevangenen, die bij hunne aankomst konden lezen en schrijven, beliep 2130; die dit bij hunne aankomst niet konden, 1690; die dit bij hun ontslag of bij het einde van het jaar in de gestichten genoegzaam geleerd hadden, 683, en die dit bij hun ontslag of bij het einde van het jaar in het gesticht niet genoegzaam geleerd hadden, 1007. Van de 3820 personen, gedurende het jaar 1841 bij afwisseling gevangen geweest, was het grootste getal zieken 289, te weten: 247 mannen en 42 vrouwen; het kleinste getal 133, te weten 105 mannen en 28 vrouwen. Overleden zijn 104, als 91 mannen en 13 vrouwen.

In de huizen van arrest zijn in 1841 gemiddeld 320, en in de burgerlijke en militaire huizen van verzekering 1020 personen aanwezig geweest.

Van den 27sten. Heden heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal weder eene zitting met geslotene deuren gehouden, waarin andermaal door HH. Exc. de ministers, onderteekenaren van het verdrag tusschen Nederland en Belgie, inlichtingen gegeven en mededeelingen gedaan zijn.

Men verneemt, dat er, nopens hetgeen in deze zittingen is voorgevallen, aan de leden der Kamer het geheim is opgelegd. De ministers moeten, naar men verzekert, onderscheidene malen het woord gevoerd hebben.

Men verwacht, dat in de volgende week de eigenlijke beraadslagingen over het ontwerp, houdende goedkeuring van het verdrag, in de Kamer zullen plaats hebben. Sommigen vermoeden echter, dat, alvorens tot die beraadslagingen zal worden overgegaan, het vraagstuk, nopens de bevoegdheid der Kamer, om het geheele traktaat te behandelen, en alzoo door den voorgestelden vorm van het ontwerp, op nieuw ter sprake te brengen het welligt dienaangaande tot eene beslissing zal komen.

Morgen ochtend zullen al de afdeelingen en daarna de centrale afdeeling, over het ontwerp van het traktaat bijeenkomen. Het schijnt derhalve, dat het geven van inlichtingen en ophelderingen, waaraan drie zittingen met geslotene deuren zijn besteed, heden ten einde gebragt is.

Van den 28sten. Z. M. heeft den generaal-majoor *J. F. Serrarts* verheven in den Nederlandschen adelstand, met het praedicaat van Jonkheer, en den heer *Hh. F. B. von Siebold*, dirigerend officier van gezondheid van het Oost-Indische leger, ingelijfd in den Nederl. adelstand.

METSLAWIER, *den* 28 *Januarij.* Als eene bijzondere merkwaardigheid in dit vroege jaargetijde kunnen wij vermelden, dat op de boereplaats van *Jan Pieters Reiding*, alhier, eene eend is ontdekt, welke voor den 15 dezer reeds eenige eijeren had gelegd; — iets, hetwelk gewoonlijk anders eerst in de maand Maart of April eenen aanvang neemt.

LEEUWARDEN, *den* 30 *Januarij.* Van wege den directeur-generaal van oorlog, in overeenstemming met den minister van kolonien, is aan de generaals bevelhebbers der militaire divisien infanterie, aangeschreven, om bij de onder derzelver bevelen staande korpsen infanterie van het leger eene oproeping te doen van 10 eerste en 10 tweede luitenants, ongehuwd zijnde, welke genegen mogten zijn om in hunnen rang en ancienniteit bij het Oost-Indische leger over te gaan; zullende diegenen der daartoe genegene onlangs benoemde 1ste luitenants, welke voor alsnog slechts het tractement van *f* 700 genieten, onmiddelijk in het genot van de aan hunnen rang verbondene *f* 900 worden gesteld.

— Nopens de ziekte onder de paarden te Rolde verneemt men, dat dezelve genoegzaam als opgehouden kan worden beschouwd. Van de 12 paarden, welke er door aangetast zijn geweest, zijn 7 gestorven; de laatste ziekte-gevallen waren merkelijk goedaardiger, dan de eerste.

EDAM, den 23 Januarij.

Ter vervulling der vacature, veroorzaakt door het overlijden van Ds *A. W. M. Jongeneel*, is heden door den breeden kerkeraad geformeerd het navolgende twaalftal: DD. *D. Hopkens*, te Hoogkarspel; *C. L. P. Metelerkamp*, theol. doct. te Muiden; *C. L. Jungius*, te Rijswijk; *J. H. Geerts*, te Oudendijk; *J. J. Sluiter*, te Voorschoten; *W. Opzoomer*, te Wadenoijen; *V. J. Berkhout*, te St. Pancras; *V. T. J. Boonacker*, te Leersum; *A. van Witsenburg*, te Boskoop; *J. F. Wetter*, te Vreeswijk; *J. E. Jentink*, te Nieuwkoop; *W. F. Menzel*, theol. doct. en cand. tot de H. dienst.

188ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

19de Lijst. No. 15857, een prijs van *f* 1000.

20ste Lijst. No. 20150, een prijs van *f* 10,000. No. 42, 1331, 20264 en 7494, ieder een prijs van *f* 1000.

21ste Lijst. No. 19265, 11095 en 7750, ieder een prijs van *f* 1000.

22ste Lijst. No. 10146 en 20109, ieder een prijs van *f* 1000.

23ste Lijst. No. 14133 en 16169, ieder een prijs van *f* 1000.

24ste Lijst. No. 13349, eene premie van *f* 1500.

MENGELWERK.

BEANTWOORDING

VAN DE VRAAG, IN DE *LEEUWARDER COURANT* VAN DEN 24 JANUARIJ 1843, DOOR EENEN VEENMAN GEDAAN.

Die vraag luidt:

„ Welke beteekenis heeft de Wetgever willen geven aan- en welk doel heeft „ hij zich voorgesteld door in de Wet op den Turf te plaatsen de navolgende „ woorden:

„ 1°. (in art. 16) tabellen die op meetkundige gronden aanwijzen het getal „ turven, welke de kubieke inhoud eener ton bevat.

„ 2°. (in art. 17) zonder dat men tot eene werkelijke tonning met de turfton „ zal overgaan."

Deze vragen zijn eenvoudig; — men mag, uithoofde dier eenvoudigheid, het het er voor houden, dat de vrager niet anders verlangt, dan inlichting te bekomen.

Door een even eenvoudig antwoord zal het best aan zijn verlangen voldaan kunnen worden.

Het doel des Wetgevers kan, zoo geloof ik, geen ander geweest zijn, dan om alle contestatien voor te komen.

De tabellen bestonden van af de vorige wet. Door er zich bij de nieuwe wet op te beroepen, wierden die tabellen verbindend. Daarom zegt de wet bij art. 16: „ deze taxatie zal geschieden met behulp van tabellen van 's Rijks wege „ *vervaardigd*, die enz," — en de wet zegt niet, zoo als men in Couranten en andere gedrukte schriften verspreid heeft, „ met behulp van tabellen van 's Rijks „ wege *vervaardigd zullende worden*."

Art. 16 wettigt dus de tabellen die vervaardigd waren.

De wet zegt ook niet: die — op meetkundige gronden *zullen* aanwijzen; — zij zegt: die op meetkundige gronden *aanwijzen*.

Niemand, die de tabellen kent, zal beweren, dat ze niet op *meetkundige* gronden rusten, het zij, dat men door dat woord van „ meetkundige," wis- of wel maat (metings) kundige verstaan wil. — Eene onveranderlijke basis, na herhaalde proefnemingen aangenomen, is op verschillende lengten en breedten toegepast en meetkundig berekend, zoodat de ton, met deze of met eene andere soort gevuld, zoo veel mogelijk dezelfde hoeveelheid turf-stof, in een grooter of kleiner getal turven bevat.

Kubieke inhoud kan niet anders beteekenen of bedoelen dan die onveranderlijke basis, opdat het niet af zal hangen van het los of afgemeten vallen, — van het meer of minder schudden eener ton.

Indien de Wetgever een vast ligchaam van turfspecie bedoeld had, zou hij niet van een GETAL turven gesproken hebben, maar van de hoeveelheid turf of specie welke de ton zou kunnen bevatten.

Men moet hierbij vooral er op letten, dat de wet niet van den *omtrek* der *turfton* spreekt, maar van den inhoud, (le contenu), van hetgeen er in gaat. De wet kan geene andere woorden gebruiken, dan die in de taal en het gebruik aanwezig zijn of eene beteekenis verkregen hebben. Aan die woorden kan zij ook geene andere beteekenis geven. Wat verstond en wat verstaat men nog door eene ton turf? Niets dan de hoeveelheid turf die er, op de gewone wijze, in gemeten *is*. *Die* hoeveelheid heeft natuurlijk op den vlakken grond eene kubiek inhoud. Nu komt het mij duidelijk voor, dat de Wetgever gewild heeft: „ *die* „ kubieke inhoud van eene ton-turf moet de grondslag zijn, de onveranderlijke „ basis, en nu moeten de tabellen aanwijzen hoe veel turven van de verschillende „ afmetingen, *die* kubiek doen vinden."

Door de uitlegging die sommigen aan die woorden der wet willen geven, zou men eene onmoogelijkheid willen: omdat er altijd lucht tusschen en in de turven blijft, en men zonder te zamenpersing en uitdrijving van alle vochtdeelen, onmooglijk een onveranderlijk of vast ligchaam van turf-specie kan verkrijgen.

Het *getal* turven zou dan ook buiten aanmerking moeten blijven; het zou geheel nutteloos zijn geweest daarvan te spreken; want zoo de wet ooit had kunnen doelen op de kubieke inhoud eener turf-ton, ware er niets te doen, dan de hoegrootheid der hoopen turf te meten en tot kubiek-ellen te herleiden. De afmeting der turven zou dan geheel overbodig zijn geweest.

Om eenvoudigheid te betrachten moet ik deze redenering niet voortzetten, alhoewel er veel meer van te zeggen is, zoo als door den Rijks advocaat, bij zijne pleidooijen is gedaan. Het ware te wenschen dat deze in druk verschenen, om de belanghebbenden, die de waarheid zoeken, te overtuigen.

Art. 17 waaromtrent „ de Veenman" inlichting vraagt, spreekt van de herzieningen, zoo men met de taxatie des meters niet te vreden is.

De herziening moet natuurlijk naar dezelfde regelen geschieden, als de primitive meting of tauxatie, dat is: zij moet loopen, — *a.* over de opmeting der hoopen turf en de herleiding dier bevinding tot kubiek ellen. — *b.* Over de opmeting van de lengte en dikte van den turf, en de toepassing der tabellen op *die* hoegrootheden.

Het wisselvallige moest zoo veel mogelijk geweerd worden. — Bij werkelijke tonning met de turfton is het onmoogljk, dat er geen verschil door de behandeling ontsta; het mag althans tot de zeldzaamheden gerekend worden, wanneer eenige honderde tonnen turf, bij hermeting met de ton, dezelfde hoeveelheid weder opleveren.

De onveranderlijke basis is terug te vinden bij accurate opmeting met de lengte maat.

Hoe veel tijdverlies, hoe veel kosten, hoe veel verlies van turf zou de werkelijke tonning met de ton ook niet veroorzaken?

Daarom wil de wet zeer wijsselijk, dat de herziening even als de tauxatie geschiedt, met behulp der tabellen, die *het getal* turven aanwijzen, welke, zoo na mogelijk, de kubiek inhoud van eene *ton turf* uitmaken.

Daardoor wordt voorgekomen, dat men van de wijze der tonning — en van ligt mogelijke strafbare pogingen afhange.

Ik heb getracht eenvoudig en duidelijk te zijn. Zoo mij dit gelukte, zal hij die ter goeder trouw wenschte ingelicht te worden, waarschijnlijk overtuigd zijn, dat de Administratie aan de Wet getrouw was; — dat zij, zoo lang de Wet bestaan zal, *die* heilzame bepalingen moet handhaven. De toepassing der Wet kan daardoor voor willekeur en kwade praktijken bewaard blijven.

Dan ook mag men verwachten velen te zien zamenwerken om de koortsachtige toestand te doen ophouden, waarin men die zoo nuttige, zoo belangrijke en belangwekkende nijverheid heeft gebragt.

Die toestand moet de ondergang van velen veroorzaken, en vooral van hen die zich niet door ontduiking van 's Rijks regten willen verrijken.

Leeuwarden, 24 Januarij 1843. B.

INLICHTING,

VOOR DEN VEENMAN, DIE MET VERZOEK OM ANTWOORD HET NAVOLGENDE HEEFT DOEN PLAATSEN IN DE LEEUWARDER COURANT VAN DINGSDAG j. l.

Wanneer het waar mogt zijn dat bij de wet, houdende een accijns op den turf, tot maatstaf dier belasting is aangenomen de (gestorte) ton, en niet de kubiek inhoud derzelve, — vraagt men, welke beteekenis de Wetgever heeft willen geven aan — en welk doel hij zich heeft voorgesteld, door in die wet te plaatsen de naxolgende woorden:

1°. (*in art.* 16) „ *Tabellen die op meetkundige gronden aanwijzen het getal turven welke de kubiek inhoud eener ton bevat.*"

2°. (*in art.* 17) „ *Zonder dat men tot eene werkelijke tonning met den turfton zal overgaan.*"

Er is slechts eene maat voor den turf bekend bij het *eenvormig* stelsel van maten en gewigten. (*a*) Zij heet *dubbele mudde turfton* en is met *dubbele Nederlandsche mudde* en met *dubbel hectoliter* geijkt. De turf wordt, even als vroeger, en even als andere drooge waren, in de maat *gestort* blijkens de bepaling, dat de „ *ton alvorens* OVER*gestort te worden tot driemalen zal moeten geschud* „ *worden,*" Die *ton*, nu, die hoeveelheid, waarnaar de prijs van den turf *moet*

(*a*) De turfton die hier bedoeld wordt is die welke bij Koninklijk besluit van 27 October 1827 (Staatsblad no. 46) *wettig* is vastgesteld onder anderen blijkens art. 3 van dat besluit „ De turf, zoo wel lange als gewone, zal voortaan met „ eene ton van twee Nederlandsche mudden of *hectoliters* inhoud, gemeten en „ den prijs daarvan volgens die maat berekend worden, zullende dienvolgens „ alle de thans bestaande turftonnen voor afgeschaft en vernietigd worden ge„ houden."

Deze turfton is een onderdeel van het eenvormig stelsel, en er nimmer eene andere van dien inhoud geweest tot algemeen gebruik. In de voor de veenlieden gedrukte pleidooijen voor de Regtbanken te Assen en te Zwolle denkt men daarover geheel anders, zoo het schijnt. Men haalt daarin alleen aan het Koninklijk besluit van 1 October 1821 (Staatsblad no. 18) hetwelk echter bloot diende tot uitvoering der wet op den turf van 12 Mei 1819, bijzonder van art. 16, waarbij de hertauxatie met eene geijkte ton van twee Nederlandsche vaten was toegelaten. De vraag blijft echter, of de Wetgever in 1833 de tot algemeen gebruik voorgeschrevene maat ook zelf heeft willen volgen, dan wel of Hij eene andere voor zich heeft aangenomen, welk laatste trouwens niet geheel overeenkomstig zoude zijn met de beweegrede, tot het eenvormig stelsel als *welks verschillende deelen, op alle de verrigtingen en behoeften van het Burgerlijk verkeer toepasselijk, onderling in een noodzakelijk en naauwkeurig bepaald verband staan*; wet van 21 Augustus 1816 (Staatsblad no. 34.)

worden berekend, en welke de maatstaf is voor den plaatselijken accijns, — die zelfde hoeveelheid zal de maatstaf voor den Rijks-accijns geworden zijn, toen de Wetgever in 1833 den accijns hief voor den buitenlandschen turf in art. 1, voor *den ton* en voor den binnenlandschen turf in art 4 *per ton*, — Een aantal redenen doen mij zulks duidelijk veelzijdig zien. Het bestek en de bestemming van dit dagblad gedoogen echter geene ontwikkeling van die redenen. Maar tot inlichting, en tot dat einde alleen, veroorloof ik mij eenige aanmerkingen vooral op uwe eigene woorden te maken.

I. Gij maakt een onderscheid tusschen de (gestorte) ton en de cubiek inhoud derzelve. Wanneer gij nu onder *ton* slechts *turf* verstaat, niets anders dan *turf*, dan zie ik dat onderscheid in het geheel niet, want, indien eene ton uit 125 turven bestaat, dan *moet* de cubiek inhoud derzelfde ton uit 125 turven bestaan, daar het anders de cubiek inhoud niet zoude zijn. — Wanneer gij daarentegen de gestorte ton voor *turf* houdt en de cubiek inhoud derzelve voor de *ruimte* van de turfton, dan schijnt het mij toe, dat gij de wet niet goed leest. Immers bevat de turfton evenmin stellig *turf*, als een wijnflesch stellig *wijn* bevat. En toch spreekt de Wetgever van het aantal turven, welke de cubiek inhoud eener ton *bevat*, als of er geen mis op is, dat die inhoud werkelijk turf *bevat* — zoo dat die cubiek inhoud noodwendig verstaan schijnt te moeten worden van eene ton turf.

II. Uwe woorden, uit art. 16 genomen, volgen niet op elkanderen in de wet. De geheele zinsnede wordt aldus in de wet gevonden „ *deze taxatie zal geschieden met behulp van tabellen van 's Rijks wege vervaardigd, die naar mate „ der verschillende lengte en dikte der turven, op meetkundige gronden aanwijzen het getal turven, welke de cubiek inhoud eener ton bevat.*" — Ik merk dit op, om dat ook de woorden *van 's Rijks wege vervaardigd* met de verdere beschrijving der tabellen strekken om die tabellen, welke de Wetgever bedoelde, te doen kennen.

Er *bestonden* tabellen onder de turfwet van 1819, al hoewel die wet zelve tot geene tabellen verwees. Die tabellen waren *van 's Rijks wege vervaardigd* namelijk aangeboden door den inspecteur der veenderijen Honcke en geäpprobeerd door den Minister, met last dat de meters taxateurs zich naar dezelve bij het taxeren zouden gedragen. — Die tabellen *wezen naar mate van de verschillende lengte en dikte der turven aan het getal turven* welke *een dubbel vat* konden vullen. Even als thans moest namelijk volgens art. 15 der wet van 1819 het getal *tonnen* of *dubbele vaten turf* van elke partij getaxeerd worden. — Die tabellen wezen dat getal aan *op wis of meetkunstige gronden*, want bij het tevens aangeboden voorschrift, om dezelve te gebruiken, en dat tevens geärresteerd werd, erkende men de noodzakelijkheid „ *om de voorschrevene taxatie te doen verrigten* „ *naar de volgende op wiskunstige gronden rustende gelijkwerkende bepalingen.*"

Gij zult dit meerendeels kunnen zien uit de thans gebruikt wordende tabellen, want deze zijn dezelfde. Zij waren alleen vroeger met de approbatoire resolutie in een grooter formaat gedrukt, als thans zonder die resolutie. — Gij ziet intusschen, dat de woorden *van 's Rijks wege vervaardigd* ook ter zake doen. Bij aldien de Wetgever niet te kennen had gegeven, dat de tabellen reeds *bestonden*, dan zoudt gij met regt mogen vragen, waarom de Wetgever ze niet nevens de wet voegde. Dit was nu echter minder noodig. Een ieder, althans velen van hun, die met den turf accijns te maken hadden, kenden dezelve van vroegeren tijd. — Hoe dit zij — de Wetgever noemde in art. 30 de tabellen *voor de taxatie vastgesteld*. En wat nog meer is, toen de Wetgever de heffing van den accijns verbeterde in 1839, toen derhalven de tabellen zes jaren gewerkt hadden, noemde hij ze wederom *voor de taxatie vastgesteld*, namelijk in art. 7 der wet van 30 December 1839 (Staatsblad no. 56.)

Het is overigens bekend, dat de wet van 1819 hertaxatie door tonning met eene gelijkte ton toestond; en gij hebt alzoo in het gezegde omtrent de tabellen tevens, als het ware, eene proef op de som, dat het zeer mogelijk is op meer of wiskundige gronden het getal tonnen eener partij te taxeeren door middel van bepaalde aanwijzing van het getal turven eener ton — of neen — immers de maat geeft ook bij denzelfden turf niet altijd hetzelfde getal — dus door bepaalde aanwijzing van het getal turven eener gemiddelde ton — of wederom neen — immers eene gemiddelde ton is er niet, want eene kleine en groote ton, behoorlijk gemeten, is altijd eene ton — en dus, veiliger, door bepaalde aanwijzing van het getal turven van den *cubiek inhoud eener ton*.

III. Tot besluit nog iets naar aanleiding van uwe tweede vraag op art. 17 volgens hetwelk ook de *her*taxatie naar tabellen moet plaats hebben, en speciaal op de woorden „zonder dat men tot eene werkelijke tonning met de turf- „ ton zal overgaan." — Met die woorden geeft de Wetgever te kennen, dat Hij *eene tonning naar de turfton heeft*, wel is waar gelijk wij zagen zonder turf*meters*, maar niet zonder *meet*kundige gronden, zoodat de *wijze* van vinding der hoeveelheid slechts anders is. (*b*) De *werkelijke tonning met de turfton* namelijk, waarvan het verbod spreekt, staat over tegen de tonning naar de turfton volgens de tabellen, op meetkundige gronden. Verstaat gij het verbod anders, dan zult gij of in het woord *werkelijke* of in de woorden *met de turfton* eene volstrekte overtolligheid moeten zien.

Maar welligt wildet gij weten, waarom de werkelijke tonning zelfs bij hertaxatie verboden is, daar deze tonning dan toch het naauwkeurigst het getal tonnen van elke partij zoude uitwijzen, voor zoo verre namelijk alles behoorlijk toeging? — Wij zullen deze vraag beantwoorden met eene zinsnede van de eerste afdeeling der Staten Generaal tijdens het ontwerp der wet van accijns op turf uit de *ir*reguliere veenderijen in 1839, met de zinsnede, die deze afdeeling onmiddelijk, zelfs zonder nieuwen regel, liet volgen op den bij haar te kennen gegeven, dikwijls publiek gemaakten, twijfel omtrent de tonning naar de wet van 1833 (in 1833 en vele jaren later is er trouwens geen spoor van dien twijfel te vinden) met deze zinsnede namelijk „Het tonnen op het veld is „ daar te boven niet wel uitvoerbaar, wegens de kosten, de moeite, en het „ verlies van stof, als welke te zamen nagenoeg de helft van het bedrag van „ den accijns, tot vermeerdering van lasten voor den verveener, zouden bedragen." — en daarop volgde eene andere redactie der betrekkelijke artikelen van het ontwerp, de redactie namelijk van de tegenwoordige artikelen 14 en 16 van het Staatsblad no. 57 van 1839, zoodat de tonning ook in de *ir*reguliere veenderijen naar tabellen bij die wet werd vastgesteld en de werkelijke tonning verboden, — wel te verstaan van de tonnen, *die getaxeerd worden*, terwijl men natuurlijk vrij is, om, des verkiezende, *door de turfton te meten* die tonnen, welke men op vervoer biljet *bevorens* taxatie uit de *ir*reguliere veenderijen mag vervoeren, en waarvan het aantal vervolgens zonder taxatie bij de *getaxeerde* tonnen van het overgeblevene der partij wordt gevoegd, om te zamen op rekening te worden gebragt.

† † †.

(*b*) Volgens Boiste is *meetkunde geometre* de wetenschap *der maten, der lijnen, der ligchamen*, science des mesurès des lignes, des corps, terwijl *maat mesure* dat geen is, *hetwelk tot regel strekt om eene hoeveelheid te bepalen*, ce qui sert de règle pour déterminer une quantité.

Op heden den vier en twintigsten Januarij achttien honderd drie en veertig, heb ik BERNARDUS ARNOLDUS VOGELSANG, Deurwaarder bij het Kantongeregt te Sneek, wonende aldaar, ter rekwisitie van den Heer *Tjalling Sijbrandus van der Leij*, Notaris te Langweer, als Erfgenaam van zijnen wijlen Vader, den Heer *Wijbrandus Tjeerd van der Leij*, in leven Notaris te IJlst, domicilie houdende te Sneek, ten Kantore van den Heer Mr. HARMEN HIDDINGA, Procureur aldaar, die in dezen tevens als zoodanig voor hem zal occuperen, en uit kracht van een Vonnis, gewezen door de Arrondissements Regtbank te Sneek, den vierden Januarij achttien honderd drie en veertig, behoorlijk geregistreerd,

TEN TWEEDENMALE GEDAGVAARD:

alle zoo bekende als onbekende of afwezige belanghebbenden en erfgenamen, in de Boedels en Nalatenschappen van wijlen JOHANNES ADAMS HOGA, in leven Schipper, en MARIJ FOCKES, in der tijd Echtelieden te Hommerts, welke op de eerste openbare dagvaarding, geexploiteerd door mij Deurwaarder den een en twintigsten October 1800 twee en veertig, en naar vereisch geregistreerd, ten dage dienende, niet zijn gecompareerd en tegen wien diensvolgens bij bovengemeld Vonnis verstek is verleend.

Om te compareren op een termijn van twee maanden, en alzoo op Woensdag den twaalfden April des jaars achttien honderd drie en veertig, des voormiddags ten half elf ure, voor de Arrondissements Regtbank te Sneek, zitting houdende in het Paleis van Justitie aldaar, ten einde:

Aangezien de Requirant bij behoorlijk geregistreerd Exploit, van den elfden Maart jl., ter requisitie van zekeren *Tjeerd Wijbes van der Werf*, woonachtig te Sneek, als Administrator der goederen, toekomende aan zijne Huisvrouw *Rinske Jacobs de Vries*, zich qualificerende mede Erfgenaam van wijlen *Marij Fockes* voornoemd, is gedagvaard tot het doen van rekening en verantwoording der door zijnen wijlen Vader bovengenoemd, over den Boedel en Nalatenschap van deze *Marij Fockes*, gevoerde administratie.

Aangezien de Boedel en Nalatenschap van deze, steeds is vermengd geweest, met die van haren genoemden mede overledenen Man *Johannes Adams Hoga*, en alzoo des Requirants rekening zich ook met betrekking tot deze beide vermengde Boedels behoort uit te strekken.

Aangezien de Requirant tot het doen dezer rekening en verantwoording ten vollen bereid is, maar die tevens aan alle zoo bekende als onbekende of afwezige belanghebbenden bij gezegde Boedels en Nalatenschappen, wenscht te leveren en daartoe bij Bevelschrift, verleend op een daartoe door den Requirant ingediend Request, door genoemde Regtbank den negen en twintigsten September 1800 twee en veertig, behoorlijk geregistreerd, de vereischte vergunning heeft bekomen.

Aangezien bij deze rekening als zoodanig met de daartoe behoorende bescheiden, ter Griffie van gemelde Regtbank, ter inzage van belanghebbenden heeft nedergelegd.

Bij Vonnis van gemelde Regtbank eenen Regter-Commissaris te hooren benoemen, ten wiens overstaan die rekening door den Requirant zal worden gedaan, en tevens te hooren bevelen dat na zulks door partijen, overeenkomstig de wet zal worden geprocedeerd, ter bepaling van het saldo dier rekening, en hetgeen de Requirant verder betrekkelijk gezegde Boedels onder zich berustende moge hebben, om te worden uitgekeerd en afgegeven aan zoodanige belanghebbenden als bevonden zullen worden tot de ontvangst daarvan geregtigd te zijn; en dat de kosten op het doen dezer rekening en de daartoe leidende procedure gevallen en nog te vallen, door den rendant in uitgaaf zullen kunnen worden gesteld, en bij preferentie van het batig saldo voor zoo veel toereikende worden afgetrokken of anders van gerendeerden worden terug gevorderd, waartoe het in dezen te wijzen vonnis hem als titel zal verstrekken.

Alles met veroordeeling der gedaagden in de kosten van het regtsgeding, voor zoo veel zij deze vordering mogten tegenspreken, ingevolge art. 56 Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

Afschrift dezes is door mij Deurwaarder aangeplakt aan het Paleis van Justitie te Sneek, terwijl een gelijk afschrift tweemalen zal worden geplaatst in de Leeuwarder Courant en in de Haarlemmer Courant, daartoe bij voormeld vonnis aangewezen.

De kosten zijn vier gulden drie en dertig een tweede cents.

(*Get.*) B. A. VOGELSANG, *Deurw.*

Geregistreerd een blad zonder renvooijen, te Sneek, den vier en twintigsten Januarij achttien honderd drie en veertig, deel negentien, folio 19, r°. vak 8, ontvangen voor regt ƒ 0,80, uitmakende met acht en dertig opcenten ƒ 1,10½.

De Ontvanger,

(*Get.*) KELLIJ.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie maakt bekend, dat door haar zullen geveild worden:

Te *Rotterdam*, op *Dingsdag* den 28 *Februarij* 1843.

26292	Kanassers en Kranjangs JAVA SUIKER, liggende te	*Amsterdam*.
14642	—————————————	*Rotterdam*.
1302	—————————————	*Dordrecht*.
1062	—————————————	*Middelburg*.

Waarvan de Notitien met de Veilcondition in tijds zullen worden uitgegeven.

Amsterdam, VAN DER HOUVEN, *President*.

den 28 Januarij 1843. KOOIJ, *Directeur, fungerend Secretaris*.

*** Heden beviel van eene DOCHTER L. J. BANGA, geliefde Echtgenoote van

Harlingen, den 24 Januarij 1843. MR. P. ADEMA ZIJLSTRA.

*** Heden beviel van eenen ZOON TITIA UBBENS, Echtgenoote van

Midlum, AD. MEINH. KNOTTNERUS,

den 25 Januarij 1843. *Predikant*.

*** Heden verloste voorspoedig van een' ZOON, Vrouwe JOHANNA HENRIETTE REINOUWDINA VAN EIJSINGA, geboren VAN BOELENS.

Leeuwarden, den 26 Januarij 1843.

*** Heden beviel van eene DOCHTER MARIA NAUTA, Echtgenoote van

Leeuwarden, den 26 Januarij 1843. L. JOHs. VAN DER MEULEN.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON A. L. FONTEIN, geliefde Echtgenoote van

Harlingen, den 26 Januarij 1843. HENDK. FONTEIN.

HEERENVEEN, den 26 Januarij 1843. Heden is mijne geliefde Echtgenoote E. DE VRIEZE, zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON bevallen. G. A. VAN DER SLUIS.

JOURE, den 26 Januarij 1843. Heden morgen beviel zeer voorspoedig van een' Zoon, Vrouwe AURELIA VAN BEIJMA, geliefde Echtgenoot van

Jr. Mr. P. B. J. VEGILIN VAN CLAERBERGEN.

TJUMMARUM, den 26 Januarij 1843. Heden morgen werd ons een' ZOON geboren.

TÆKELE W. SWART.

RIEMKE S. POSTHUMA.

*** Heden verloste van eene welgeschapene DOCHTER F. VAN LOON, geliefde Echtgenoote van

Steenwijk, den 26 Januarij 1843. N. J. KIERS.

Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene DOCHTER J. H. FEICKENS, Echtgenoote van

Sneek,

den 27 Januarij 1843. MR. R. A. BENTHEM REDDINGIUS.

*** Te Bergum is den 28 Januarij 1843, voorspoedig van eene DOCHTER bevallen, Vrouwe JILLARDINA EMILIA ELDERING FERF, DE KOK.

*** Heden beviel van eenen ZOON I, N. DRIJFHOUT FERF, Echtgenoot van

Bergumerdam, den 29 Januarij 1843. G. WILHELMIJ Fz.

Strekke deze zoo wel tot algemeene als bijzondere kennisgeving.

*** Heden overleed alhier tot onze innige droefheid onzen waarden Vader en behuwd Vader den Heer MURK LELSZ HOFFMAN, Old Kapitein om de Oost. Een langzaam verval van krachten maakte een einde aan zijn ons dierbaar leven, in den gezegenden ouderdom van ruim 93 jaren.

Zij die den waardigen overledene gekend hebben kunnen beseffen hoe diep ons deze slag treft.

Koudum, B. M. HOFFMAN.

den 14 Januarij 1843. J. M. HOFFMAN,

Wed. J. PRATER.

Mede namens onze Broeders en behuwd Zusters.

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene ook als bijzondere kennisgeving aan te merken.

*** Heden middag overleed na een langzaam verval van krachten, mijn waarde Huisvrouw ANTJE JACOBS, in den ouderdom van vier en vijftig jaren, vooraf voorzien van de Heilige Sacramenten van onze H. Kerk.

Dit strekt tot bekendmaken aan Vrienden en Bekenden.

Heeg, den 21 Januarij 1843. HENDRIK WOPKES BOUWERDA.

*** Heden morgen 10 uren overleed (na voorzien te zijn met de H. H. Sacramenten der stervenden), mijne dierbare Echtgenoote JOHANNA FONGERS HUITEMA, in den ouderdom van 31 jaren en 8 maanden, na eene ontijdige verlossing den 19 dezer, van twee Zonen, welke mede na de geboorte zijn overleden. Ik betreur benevens hare bejaagde Moeder en verdere naastbestaanden, eene brave Vrouw, met welke ik al de genoegens des levens mogt genieten.

Bolsward, den 23 Januarij 1843. JOHs. B. WARTNA.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed onze oudste Zoon DOUWE HANSMA, in den ouderdom van circa 36 jaren.

Dockum, SIJTZE HANSMA.

den 23 Januarij 1843. BLIKE HANSMA, geboren BIJL.

Vrienden en Bekenden gelieven dit voor bijzondere kennisgeving aan te nemen, zoo in als buiten de Stad.

HAARLEM, den 23 Januarij 1843. Heden overleed, tot onze diepe droefheid, onze jongste Lieveling HENDRIK GERRIT CONSTANT MAURITS.

H. HAMMING, *Ritm. der zware Dragonders.*

S. H. HAMMING, geb. WIERDSMA.

Eenige kennisgeving.

*** Aan de gevolgen van krampkolijk, bezweek heden mijn eenig Kind, mijne hartelijk beminde Dochter, HENRIETTE JEANNETTE FRANÇOISE, ruim 26 jaren oud. Binnen minder dan elf maanden tijds, volgde zij haren braven Vader naar de gewesten der onsterfelijkheid.

Leeuwarden, M. E. WELLAN,

den 24 Januarij 1843. Wed. J. P. BLANCHARD.

*** Heden overleed aan de gevolgen eener hevige zenuwzinking ziekte, na voorzien te zijn van HH. Sacramenten, de Heer H. HEEP Jr., in den ouderdom van 31 jaren en 3 maanden, diep betreurd door ons zijne Ouders en eenigst kind, te jong om deszelfs verlies te beseffen, en talrijke vrienden, geven wij langs dezen gebruikelijken weg kennis van dit smartelijk overlijden, waarvan een ieder die zijn werkzaam leven en echt godsdienstig karakter kent, de uitgestrektheid zal weten te schatten.

Harlingen, den 24 Januarij 1843.

H. HEEP.
W. TER HULTS.

NB. De Affaire zal op dezelfde firma continueren.

*** Heden overleed onze waarde Vader en Behuwd-Vader, de Wel Edel Gestrenge Heer en Mr. AGE BINSES LOOXMA, in den ouderdom van ruim 69 jaren,

Leeuwarden, den 25 Januarij 1843.

N. IJPEIJ.
B. IJPEIJ, geb. LOOXMA.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed in den jeugdigen ouderdom van 19 jaren en ruim 5 maanden, onze teedergeliefde Dochter en Behuwd-Dochter MARGRIETJE A. DE KOE, tot bittere droefheid van ons, hare Familie en verdere Vrienden en Vriendinnen harer jeugd, met wien zij zoo minzaam verkeerde.

Lemmer, den 27 Januarij 1843.

ANNE H. DE KOE, *Deurw.*
G. H. HOEKSMA.

Aanvoer en Prijs der BOTER aan de Waag te Leeuwarden, Vrijdag den 27 Januarij 1843, 182/4, 109/8 en 56/16. Prijs *f* 40,00 à *f* 42,00.

BOTERPRIJZEN, bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw.*

LEEUWARDEN, Vrijdag den 27 Januarij 1843: Puik Boter *f* 42,00.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 28 Januarij 1843.

NEDERLAND				Gebl.
Werk. Schuld	2½ pCt.	53	53½	53 5/16
Dito dito.....	5 „	102¾	103¼	103
Amortis. Synd.	4½ pCt.	95¼	95¾	95⅝
Dito dito	3½ „	78	78¼	78 3/16
Handel-Maats	4½ „	128¾	129¼	129
O. I. Leening	5 „	100¾	100¼	100½
Aand. Rijn Spoorw....		91¼	91½	91¾
Dito Haarlemmer......				
Dito Rotterdam.......				
Haarl. Meer...	5 pCt.			
SPANJE.				
L.b. *Ard.* van 85 &	5 pCt.	18	18½	18 5/16
Dito onbep. Stuk.	5 „	16	16½	
Ardoins Coupon				
Passive..............				

RUSLAND.				Gebl.
1798, 1816....	5 pCt.	106¼	106½	106¾
1828, 1829....	5 „	106	106½	106¼
1831, 1833....	5 „	98½	99	98¾
Dito bij *Hope*..	4 „	89	89¼	88 15/16
Inschr. in Assig.	6 „			
Certifi. van dito	6 „	71¼	71¾	71½
AMERIKA	6 „			
Dito...... ...	5 „			
POLEN.				
Aand. met Lot. fl. 500 *f*				
OOSTENRIJK.				
Metaliek......	5 pCt.	108¼	108¾	108½
Dito	2½ „			
W.-B. bij *G. & Co*	5 „			
BRAZILIË.				
Obl. te Lond.	5 pCt.	75	75½	74¾

Domein-Losrenten 100½, 101, 100¾; Handelm. 1837/39, 103¼, 103¾, 103½; Spanje 3 pct. 24½, 25, 24¾; N. Portug. 37, ¼, ½; Russ. 4 pct. bij *Stieglitz* 88¾, 89, 88 15/16; Louisiana bij *Hope*, 49¾, 50¼, 50¾; onb. Bl. Gr. Coup. *f* 13/16; Columb. ex Venez. 8¾, ¼, ½; onb. Venez. 31, ½, ¼; Peru 9¾, 10¼, 10; Mexic. 31¾, 32, 31⅞.

Binnenlandsche fondsen waren heden merkelijk hooger, bijzonder Integralen en 5 pCt. Werk. Schuld, waarvan in de eerste belangrijken handel plaats vond, weder williger komende koersen van Londen droegen daartoe veel bij.

De hoogere koers van Antwerpen der Spaansche had eene gunstige werking en was dit fonds tot beter prijs te plaatsen; Portugal was met eenigen handel mede williger, de overige buitenlandsche waren met weinigen handel prijshoudend.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN WONSERADEEL, convoceren bij deze de Hervormde Floreenpligtigen van den dorpe *Piaam*, om te compareren op Woensdag den 8 Februarij 1843, des voormiddags ten elf ure, in de Kerk van dat Dorp, ten einde alsdan te delibereren en te besluiten over de weder opbouw van den Toren in dat Dorp, welke wegens bouwvalligheid in het vorige jaar is moeten afgebroken worden.

Bolsward, den 28 Januarij 1843.

Grietman en Assessoren voornoemd,
C. BINKES.
Ter ordonnantie van dezelven,
J. BINKES.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN WONSERADEEL, convoceren bij deze de Hervormde Floreenpligtigen van den dorpe *Witmarsum*, om te compareren op Vrijdag den 10 Februarij 1843, des voormiddags ten elf ure, in de Kerk van dat Dorp, ten einde alsdan op te nemen en bij welbevinding te sluiten de Rekening dier Kerkvoogdij Administratie over den jare 1842, aan den Kerkvoogd *Johannes Ulbes Rijpma*, ingevolge deszelfs verlangen, ontslag te verleenen, en in plaats van denzelven een nieuwen Kerkvoogd te benoemen; wijders te delibereren en te besluiten omtrent eene verhooging van het tractement van den Predikant, en verder te beslissen op alle alsdan meerder ter tafel gebragt wordende voorstellen.

Bolsward, den 28 Januarij 1843.

Grietman en Assessoren voornoemd,
C. BINKES.
Ter ordonnantie van dezelven,
J. BINKES.

AANBESTEDING

Wegens het AFBREKEN van de tegenwoordige, en het OPBOUWEN van eene NIEUWE HEEREN HUIZINGE op *Rinsma State*, te *Driesum*, welke gehouden zal worden op Woensdag den 8 Februarij e. k., des morgens ten 12 ure, op het Driesumer Tolhuis, aan de Trekvaart van Dockum naar Stroobos, alwaar van af den 31 Januarij, het Bestek ter lezing zal liggen; terwijl des daags vóór de besteding, des morgens ten 11 ure, aanwijzing in loco zal worden gedaan.

Inzage der Teekeningen en inlichtingen te bekomen bij den Architect T. ROMEIN, te Leeuwarden, des namiddags tusschen 1 en 3 ure.

MR. W. J. HEMSING, Notaris te Balk, zal te Balk op Woensdag den 1 Februarij 1843, ten huize van *Sijbren Aukes Dooper*, Logementhouder in de Roskam, bij de provisionele, en op Woensdag den 8 Februarij 1843, ten huize van *Johannes Schaafsma*, Logementhouder in de Zon, bij de finale toewijzing, telkens des avonds ten 6 ure, in het openbaar, presenteren te verkoopen:

STRIJKGELD *f* 20.

1. Eene deftige BURGER- en WINKELHUIZING, met ERF, BLEEKVELD en TUIN, staande op het aanzienlijkst gedeelte van het vlek Balk, bestaande in een ruim Voorhuis, Voorkamertje, Voorkamer, Achterkamer, Keuken en ruimen Kelder, Put en Regenwatersbak; benevens de HELFT van eene ruime STEEG, ten Noord-Oosten van hetzelve Huis, door *Rink Rinzes Rinzema*, Weduwe van *Jacob Pieters Cramer*, in leven Winkelierische te Balk bewoond geweest, en door haar met er dood ontruimd.

STRIJKGELD *f* 8.

2. Een HUIS en ERF, staande op het Westeind in den vlekke Balk.

Vrij te aanvaarden op den middag van den 12 Mei 1843.

De Voorwaarden zijn te vernemen ten Kantore van gemelden Notaris.

De Notaris J. G. VAN BLOM, te Dragten, zal publiek, bij den finalen palmslag, presenteren te verkoopen:

Een SCHUITESCHIP, genaamd *de Jonge Alida*, lang 19 el, 8 palmen en 4 duimen, wijd 4 el, 2 palmen en 6 duimen, en hol naar advenant, met Mast en verder rondhout, staand en loopend Wand, Zeilen en verdere aanhoorigheden, zoodanig hetzelve laatst bevaren is door *Paulus Zeeman*, en thans is liggende boven de Sluis, te Dragten; waarop geboden is *f* 999.

Wie hieraan gading maakt kome Donderdag, den 2 Februarij 1843, 's avonds te 6 uren, ten huize van *R. D. Posthuma*, Logementhouder te Dragten.

De Notaris G. S. ZIJLSTRA, te Heeg, zal, mede ten verzoeke van den Heer S. GEERTS, te Joure, op Donderdagen den 2 Februarij 1843, ten huize van *H. S. van den Bosch*, Kastelein te Heeg, provisioneel, en den 16 dito, bij *U. Bergsma*, Kastelein aldaar, finaal, telkens des namiddags ten 2 ure, publiek, bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Eene ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE, SCHURE en HIEMINGE cum annexis, groot 12 bunder 26 roede en 30 el, staande en gelegen te Gaastmeer en onder Oudega, bij *Epeus Gerhardus Cuperus* in gebruik, tot Sint Petri en 12 Mei 1847, en alsdan vrij te aanvaarden, komende de huur van af die tijden des jaars 1843, ten voordeele van de koopers; en zulks in zes perceelen, met regt van zamenvoeging.

Conditien te vernemen en Billetten te bekomen bij den Notaris voornoemd.

De Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, mede ten verzoeke van den Heer I. J. VERWER, te Makkum, op Zaturdag den 4 Februarij 1843 finaal, des namiddags ten 3 ure, ten huize van *S. van der Plaats*, te Arum, publiek, tegen verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Eene uitmuntende ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHUUR c. a, staande en gelegen te Lollum, groot 16 bunder, alle beste Greidlanden; in sommige van welke beste Panklei; en zulks in 7 perceelen, met regt van zamenvoeging; in gebruik bij den eigenaar *L. Sluiter*. Alles breeder bij Billetten.

Te aanvaarden Sint Petri 1843. Waarop geboden is als volgt:

1ste Perceel *f* 1076,25. En per 36¼ roede 2de *f* 235,75. 3de *f* 200. 4de *f* 225. 5de *f* 230. 6de *f* 200. 7de *f* 185. Totaal *f* 10437,25.

ISAäC TELTING, Notaris te Franeker, zal, op Maandagen den 6 Februarij 1843 bij de voorloopige, en den 20 dier maand bij de eindelijke toewijzing, telkens des avonds ten 7 ure, ten huize van *R. Wink*, te Franeker, op zeer gemakkelijke termijnen van betaling, veilen en verkoopen:

Eene WINKEL-HUIZING, bij de Boterpijp binnen Franeker, en aldaar gequoteerd met T. W., no. 86, genaamd *de Foecke*, bij *J. A. van der Heide* in huur en gebruik; den 12 Mei 1843 vrij te aanvaarden.

Des verkiezende zal de kooper een deel der koopsom onder dit perceel kunnen houden.

De Notaris C. J. JORRITSMA, te Sneek, zal, wat het 1ste perceel betreft, ten verzoeke van Mr. B. S. STIENSTRA, Procureur aldaar, op Donderdagen den 9 en 23 Februarij e. k., bij *P. U. Schuil*, in de Peperstraat te Sneek, des avonds telkens ten 7 ure, publiek verkoopen:

1. Eene uitmuntende en groote HEEREN- zeer geschikte KOOPMANS HUIZINGE, aan de Zuidzijde van het Kleinzand te Sneek, met TUIN, ZOMERHUIS en verdere ANNEXEN, thans door den Heer *Kellij* bewoond. *Te veilen in 2 perceelen.*
2. Eene HUIZINGE, bestaande uit 2 Woonkamers, in de Leeuwarderpijpsteeg aldaar, door *H. Miedema c. ux.* bewoond. — Alles 12 Mei 1843 te aanvaarden.

DEZELFDE NOTARIS zal, ten verzoeke van Mr. H. HIDDINGA, Procureur te Sneek, Woensdagen den 8 en 22 Februarij e. k., 's avonds ten 7 ure, in de Stad Munster te Sneek, verkoopen:

Eene groote en wel onderhoudene KOOPMANS HUIZINGE met TUIN c. a., in de Kruisebroedersstraat aldaar, door eigenaren *R. J. Wiersma c. ux.* bewoond; den 12 Mei 1843 te aanvaarden.

De Deurwaarder HEMMINGA, te Heerenveen, gedenkt, op Zaturdag den 4 Februarij 1843, des avonds ten 7 ure, ten huize van *C. W. Raadsveld*, Tapper, te Nijehaske, finaal te verkoopen:

Een HEK-TJALKSCHIP, groot 58 ton, met deszelfs uitmuntenden Inventaris, zoodanig als hetzelve thans ter bezigtiging is liggende aan den Heerenwal onder Nijehaske; waarop geboden is *f* 1250.

LEES HIER. — UIT DE HAND TE KOOP: 300 stuks kostbare blauwe en witte MARMER-STEENEN, en een hecht KOFSCHEEPJE, voor weinige jaren nieuw gemaakt, groot 11 el 840 streep; dadelijk te aanvaarden. Nog TE HUUR: Een brillant voor boven INTREK, in het best van de stad Harlingen, voor één of twee fatsoenlijke menschen. Alles te bevragen op den Heiligen Weg, letter F, no 161, te Harlingen.

UIT DE HAND TE KOOP: Een nieuw overdekt PRAAMSCHIP, lang 13 el 912 streep, wijd 3 el 256 streep, hol naar rato; liggende aan de Werf van H. G. DAM, Scheepstimmerman te Luinjebert, bij het Heerenveen.

UIT DE HAND TE KOOP: *Een volledig stel BAKKERS GEREEDSCHAPPEN.* Nadere informatien zijn te bekomen bij F. HOLTKAMP, Boekhandelaar te *Sneek*. Brieven franco.

LEES HIER.

Door den steeds voortdurenden verkoop aangemoedigd, heeft de Agent van het Huis THEODORE & C°., uit *Parijs*, besloten, nog eenige dagen alhier te vertoeven. Hij is tot dat einde, door verscheidene zendingen, hem door deszelfs principalen toegezonden), in de gelegenheid gesteld, zijne geëerde begunstigers een geheel nieuw en uitgezocht assortiment élégante en moderne artikelen te kunnen presenteren. Daar echter zijn vertrek van hier spoedig bepaald is, zullen deze tot minstmogelijke prijzen worden verkocht. Bij deze uitmuntende voorwerpen bevinden zich beste Dames en Heeren glacé HANDSCHOENEN, in alle kleuren, supra fijne BALS- en GALA-FOULARDS, van Palissanderhout fijn bewerkte SCHEER-ETUIS en Dames WERKKISTJES met Zilveren en Stalen in hebbende voorwerpen; FOND DE TAPIS, ZWART ZIJDEN- en andere soorten van Dames OMSLAG-DOEKEN, Heeren SHWALS, ÉCHARPES en CRAVATTEN, van de fijnste stoffen en schoonste dessins, buitengewoon sterke gom-elastique BRETELS, vreemde en tevens fijnste soorten BIJOUTERIEN, ZEEPEN, OLIEëN en andere PARFUMS, netbewerkte OORBELLEN, BROCHES, FERONTIERS- en HANDRINGEN van d'or Doublée, natuurlijkst NAMAAKSEL van JUWEELEN en andere EDELGESTEENTEN, COLS met elastique binnenwerken, extra beste STALEN SCHRIJFPENNEN, GEFIGUREERDE OUWELS, en de zoo zeer doelmatige GEZONDHEID-COLS, enz. enz. enz. Bij Mejufvr. HORSKERS, op den Wirdumerdijk te Leeuwarden.

Engelsche, Luiksche en andere ZINKSOORTEN.

De Ondergeteekende heeft de eer aan zijne menigvuldige Begunstigers te berigten, dat hij thans op nieuw in bezit is van een ruim en volledig assortiment *Engelsche*, *Luiksche* en andere ZINKSOORTEN, in bladen van verschillende *dikte*, *lengte* en *breedte*, waaronder EXTRA BREEDE; *kunstmatig gevormde* DAKBLADEN, om het Dak, *zonder te solderen*, genoegzaam potdigt te sluiten; BELEGBLADEN voor Schepen, met eene *zeer gladde oppervlakte*; *getrokken Zinken* HANGPIJPEN; *gepolijste* Platen voor de ZINCOGRAPHY en NAAMPLAATJES; *Zinken* SPIJKERS in soorten; *Engelsch*, in Houtskool ontgloeid, BLIK; echt *Banca's* TIN; heldere LANTAREN-HORENS, enz.; alles eerste qualiteit, uit de meest gerenomeerde Fabrijken, en Goederen, die tot zeer billijke, zelfs, door vroegere inkoopen, tot de tegenwoordige Fabrijksprijzen verkocht worden, vooral bij partijen van eenig belang, en volgens gedrukte Prijscouranten, voor ieder een te bekomen in Baan C, no. 595.

Rotterdam, den 9 Januarij 1843. W. VAN HOUTEN.

Ten Kantore van FRIJDA EN ZOON, te Sneek, bij dewelke in de eerste Klasse der 188ste Koninklijke Nederlandsche Loterij is getrokken de Prijs van 20,000 Gulden, is weder in de thans trekkende vijfde Klasse der bovengemelde Loterij, de Prijs van 15,000 Gulden, op no. 17164, gevallen.

In het Lands Welvaren zal den 1 Februarij e. k. op nieuw arriveren de Heer APPEL, met eene groote partij SAXISCHE KANARIEVOGELS, zingende zoo wel des avonds als bij dag.

)o( )o( )o(Er biedt zich te *Leeuwarden* in eene welbeklante KRUIDENIERS- en GRUTTERS-AFFAIRE eene gunstige gelegenheid aan voor een fatsoenlijk JONGELING, van de Protestantsche Godsdienst, tusschen de 16 en 18 jaren oud, om tegen kost en inwoning daarin dadelijk geplaatst te worden. Het meest zal gereflecteerd worden op diegenen, die reeds vroeger in dat vak zijn werkzaam geweest.

Hierop reflecterenden vervoegen zich met *franco brieven onder letter E*, bij A. VAN ZUIJLEN, te *Leeuwarden*.

)o( )o( )o(H. J. ANDREÆ, Apothecar te Dockum, verlangt tegen 1° Maart e. k. iemand het recepteren kundig, onverschillig met of zonder inwoning; mits bewijzen van goed gedrag kunnende produceren.

)o( )o( )o(Iemand zijnen Zoon of Pupil het BROOD-, KLEIN- en KOEKBAKKEN willende laten leeren, op den 12 Mei e. k., vervoege zich in persoon bij K. J. VELLENGA, Mr. Bakker te Achlum, of met gefrankeerde brieven onder lett. U. B., bij W. J. BRUINING Kz., Boekh. te Franeker.

)o( )o( )o(Twee BAKKERSKNECHTEN, hun werk verstaande, kunnen op den 12 Mei e. k. werk bekomen. Adres bij de Erven R. L. STEENSMA, te Workum, liefst in persoon of brieven franco.

C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te *Groningen*, heeft gedrukt en alom verzonden:

Het *eerste* en *tweede vel* van een werk, getiteld:

DE HUISVRIEND;

Gemengde Lectuur voor Burgers in Stad en Land, verzameld door J. J. A. GOUVERNEUR.

Van dit werk worden voorloopig 2 stukken uitgegeven, ieder van 13 vellen. Men teekent in voor 1 of 2 stukken; zijnde de prijs van ieder stuk *f* 1,50; per post *f* 1,80.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.